

Plaatsingslijst van het archief van

**De Afdeling Amsterdam van het
Nederlandsch Werkliedenverbond
Patrimonium,**

**De Christelijke Werkliedenvereniging
Patrimonium te Amsterdam**

**en De Christelijk Sociale Vereniging
Patrimonium te Amsterdam**

(1892-1991)

Samengesteld door mw. mr. M.A. Urbanus-Kamper

Historisch Documentatiecentrum voor het
Nederlands Protestantisme (1800-heden)
Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 9
Januari 2002

Inleiding

Over de organisatie

Het Nederlandsch Werkliedenverbond werd op 3 januari 1876 in Amsterdam opgericht door W.C. Beeremans, K. Kater en J. Witmond. Voor deze oprichtingsvergadering waren tevens uitgenodigd J.J. Glinderman, W. Hovy, J. Karres, B. Poesiat, J. Verweij en J. Wolbers. De statuten werden op 29 september 1876 vastgesteld en het verbond werd op 28 maart 1877 koninklijk goedgekeurd.

Spoedig na de oprichting van de Amsterdamse organisatie werden elders in het land gelijksoortige organisaties opgericht, waarna op 12 maart 1880 overgegaan werd tot de oprichting van een landelijk verbond Patrimonium. De Amsterdamse organisatie ging verder als afdeling van het landelijke verbond. Vanaf 16 juni 1900 voerde Amsterdam de naam Christelijke Vereeniging Patrimonium te Amsterdam, afdeling van het landelijk verbond Patrimonium. Later werd ook de naam Christelijk Sociale Verenig Patrimonium gebruikt.

De werkzaamheden binnen Patrimonium op geestelijk, cultureel en sociaal terrein waren zeer divers. Er werden scholen en bibliotheken opgericht, woningen en bejaardentehuizen gebouwd. Men kon binnen het sportverband aan verschillende sporten deelnemen. De jeugd werd beziggehouden in jeugdclubs en met kamperen. Veel van deze werkzaamheden vonden plaats binnen het wijkgroepswork.

De organisaties die zich met de verschillende activiteiten bezighielden, ontwikkelden zich in de loop van de tijd tot zelfstandige en los van elkaar werkende eenheden binnen Patrimonium, waarbij de werkzaamheden betreffende de UTS, de nijverheidsscholen, de bejaardenpensiontehuizen en de volkshuisvesting in eigen stichtingen met zelfstandige huisvesting waren ondergebracht.

Voor de woningbouw door de Woningstichting bleek een belangrijke reden te zijn om zich als lid van Patrimonium Amsterdam aan te melden. In het begin van de jaren zeventig van de vorige eeuw bleek 99% van de leden alleen hierom lid van Patrimonium te zijn. Dit hoge percentage werd de aanleiding om zich over de toekomst van Patrimonium te gaan bezinnen. In 1972 werd besloten alle stichtingen binnen Patrimonium van Patrimonium los te koppelen met als gevolg een geweldige daling van het ledental door opzeggingen. In 1974 waren er nog slechts 1112 leden. Allen werden uitgenodigd voor een vergadering op 14 juni. Omdat van de werkzaamheden slechts nog die van het sportverband en de bibliotheekcommissie over waren, vond het hoofdbestuur de basis voor een voortzetting van Patrimonium te smal geworden. Anderen daarentegen vonden de opvatting van het bestuur nog te prematuur, maar het einde van Patrimonium Amsterdam was in zicht. In 1989 was het ledental beneden het statutair vereiste getal (15) gekomen en werd Patrimonium ontbonden.

Over de ordening

In 1984 werd er door R. Meinen, in het kader van het project Werkgelegenheidsvoorziening Jongeren, reeds een magazinlijst van het archiefmateriaal van Patrimonium Amsterdam gemaakt. In 1992 zijn er nog enkele aanvulling aan het archief toegevoegd. Het archief bestond toen uit 35 dozen. Daarnaast behoorden er nog twee roodkoperen trompetten tot archief evenals 3 vaandels.

Bij de ordening zijn alle dubbele exemplaren verwijderd. De nummers van *Merite, officieel orgaan van de Chr. Soc. Ver. Patrimonium Amsterdam* en die van *Kader-Post, correspondentie-blad voor bestuurders en leiders in de afdeling Amsterdam van 'Patrimonium'* (1932-1933) zijn aan de tijdschriftencollectie van het Historisch Documentatiecentrum toegevoegd. Het blad *Patrimonium, Christelijk Sociaal Orgaan*, is ter aanvulling aan de bibliotheek van de Vrije Universiteit geschonken.

De originele zwart-wit tekening van Hein Kray: *Gave gulden. De critiek: 'Laat ons het resultaat, - maar verdwijn zelf!'* werd aan de spotprentencollectie van dr. H. Colijn toegevoegd.

Bij de inhoud van het archiefmateriaal is een plaatsingslijst gemaakt, waarbij de nummers verwijzen naar de nummers van de archiefdozen. De oorspronkelijke omslagen zijn hierbij zoveel mogelijk gehandhaafd.

De datering van de stukken is gelegen tussen 1892 en 1991. Hierbij valt op dat er slechts een stuk aanwezig is uit de negentiende eeuw, namelijk het herdenkingsboekje ter gelegenheid van het 15 jarig bestaan van Patrimonium Amsterdam. De rest van de stukken stamt uit de vorige eeuw en dan vooral uit de periode na de Tweede Wereldoorlog.

Het archief bestaat uit 26 archiefdozen.

Beschrijving van de vaandels

Bij het archief behoren drie vaandels:

– Opschrift: *G.J.C. Willem van Oranje opgericht 1 juli 1945*

Afbeelding: Je maintiendrai (wapen van Amsterdam)

– Opschrift: *Spr. 22:2 wapen van Amsterdam Spr. 14:34 Nederlandsch Werklieden Verbond Patrimonium vaderlijk erfdeel Afd. Amsterdam 1876*

– Opschrift: *Patrimonium Amsterdam 1 Petrus vers 25A Wijkgroep IV*

Plaatsingslijst

- Ledenraadsvergaderingen**
- 1 Notulen van ledenraadsvergaderingen, 1917-1978.
2 omslagen
- Stukken betreffende ledenraadsvergaderingen, 1962-1978.
4 omslagen
- Jubilea**
- 1 Herdenkingsboekjes ter gelegenheid van het 15-, 50- en 60-jarig bestaan van de Christelijke Werkliedenvereniging Patrimonium Amsterdam, 1892-1936.
1 omslag
- Statuten en huishoudelijke reglementen**
- 2 (Stukken betreffende de) statuten en huishoudelijke reglementen, 1901-1977.
1 omslag
- Jaarverslagen**
- 2 Jaar- en financiële verslagen, 1917-1987.
4 omslagen
- Reorganisatie, herstructurering en opheffing**
- 3 Stukken betreffende het beleid en de reorganisatie in jaren 60, [1961]-1966.
1 omslag
- Stukken betreffende de herstructurering van de Christelijk Sociale Vereniging Patrimonium en de Woningstichting Patrimonium te Amsterdam, 1970-1972.
1 omslag
- Correspondentie (van J. Davids) over contributiebetaling en opheffing van Patrimonium, 1972-1975.
1 omslag
- Stukken van de 'Werkgroep' Patrimonium betreffende de toekomstmogelijkheden van de Christelijk Sociale Vereniging Patrimonium, 1973-1974.
1 omslag
- Correspondentie inzake de opheffing van de Christelijk Sociale Vereniging Patrimonium, 1984-1989.
1 omslag

- Ingekomen brieven betreffende de liquidatie van de Christelijk Sociale Vereniging Patrimonium, 1991.
1 omslag
- 3 **Correspondentie**
Correspondentie, 1918-1946.
6 omslagen
- 4 Gestencild drukwerk van onder andere circulaires en convocaties, 1964-1965.
1 omslag
Gestencild drukwerk van onder andere circulaires en convocaties, genummerd 1-224, 1967-1969.
2 omslagen
- Correspondentie A-Z, 1964-1967.
3 omslagen
- 5 Correspondentie A-Z, 1965-1970.
6 omslagen
- Correspondentie, 1965-1968.
1 omslag
- Correspondentie A-Z, 1969-1972.
1 omslag
- Correspondentie, 1969-1987.
3 omslagen
- 6 Correspondentie, 1972-1985.
3 omslagen
- Gegevens betreffende de Christelijk Sociale Vereniging Patrimonium**
- 6 Jaargids, z.d..
1 deel
- Gegevens over besturen, stichtingen en statuten en huishoudelijke reglementen, z.d..
1 omslag
- Stukken betreffende de inschrijving van de vereniging bij de Kamer van Koophandel, [1976]-1988.
1 omslag
- Bestuur**
- 6 Notulen van de Centraal Bestuursvergaderingen, 1937-1966.
2 omslagen
- Stukken betreffende de Centraal Bestuursvergaderingen, 1937-1966.
1 omslag

- 7 Notulen van Moderamen- en Hoofdbestuursvergaderingen, 1937, 1963-1978.
6 omslagen
- 8 Stukken betreffende de vergaderingen van Moderamen en Hoofdbestuur, 1960-1978.
4 omslagen
- Besluiten van ledenraad, Centraal Bestuur, Moderamen en Hoofdbestuur, 1952-1969.
2 delen
- Correspondentie van het bestuur, 1970-1971.
1 omslag
- Leden**
- 9 Formulieren betreffende lidmaatschap en woningaanvraag, 1951-1958.
1 omslag
- Correspondentie betreffende ledenadministratie A-Z, 1962-1964.
2 omslagen
- Kwartaalstaten van het ledenregister, 1963-1969.
1 omslag
- Aanvraagformulieren van het lidmaatschap, 1970.
2 omslagen
- 10 Aanvraagformulieren van het lidmaatschap, 1970-1973.
3 omslagen
- 11 Correspondentie betreffende lidmaatschap en contributiebetalingen, A-Z, 1973.
2 omslagen
- Ingekomen brieven naar aanleiding van circulaires over contributiebetalingen en lidmaatschap van februari, maart en april 1974, 1974.
3 omslagen
- Ledenlijst, bijgewerkt naar aanleiding van reacties op de circulaires van februari, maart en april 1974, 1974.
1 omslag
- Financiële gegevens (zie ook de jaar- en financiële verslagen)**
- 11 Stukken betreffende de financiële administratie, 1966-1969.
2 omslagen
- 12 Stukken betreffende de financiële administratie, 1970-1972.
9 omslagen

- 13 Stukken betreffende de financiële administratie, 1973.
1 omslag
- Financiële gegevens inzake subsidieaanvragen van wijkgroepen, het sportverband en de bibliotheken, 1968-1970.
1 omslag
- Personeel**
- 13 Correspondentie met personeelsleden, verslag over personeelsbezetting en correspondentie inzake sollicitaties, 1965-1970.
1 omslag
- Commissies binnen Patrimonium Amsterdam**
- 13 Correspondentie van het Centraal Bureau van Patrimonium Amsterdam met verschillende commissies, 1960-1969.
1 omslag
- Organisaties en stichtingen binnen Patrimonium Amsterdam Vaktekenschool 'Patrimonium'**
- 13 Stukken betreffende een inventaris van boeken en platen (1908), de begroting (1915), de verbouw van de school (1915) en salariering van docenten (z.d.).
1 omslag
- Stichtingen Patrimonium's Nijverheidsscholen en Uitgebreid Technische Scholen**
- 13 Afschrift van de oprichtingsakte van de Stichting Patrimonium's Nijverheidsscholen, 1946.
1 stuk
- Jaarverslagen van Stichtingen Patrimonium's Nijverheids- en Uitgebreid Technische Scholen, 1948-1968.
1 omslag
- Stukken betreffende het ontslag van L. Alewijnse als directeur van de 1^e Technische School te Amsterdam, 1960-1961.
1 omslag
- Correspondentie van Patrimonium Amsterdam met de Stichtingen, 1975-1972.
1 omslag
- Protestants Christelijke Volksuniversiteit 'Patrimonium' Amsterdam**
- 13 Stukken betreffende de Volksuniversiteit, 1959-1965.
1 omslag
- Stichting Pensioentehuizen 'Patrimonium'**
- 13 Kopie van de oprichtingsakte van de Stichting Pensioentehuizen 'Patrimonium', 1962.
1 stuk

- Jaarverslagen van de Stichting Pensiontehuizen, 1966-1970.
1 omslag
- Correspondentie van Patrimonium Amsterdam met de Stichting Pensiontehuizen, 1965-1972.
2 omslagen
- Filmdienst**
- 13 Exploitatierekening, 1966-1967.
1 stuk
- Stichting Patrimoniums Sportverband 'Vlug en Vaardig'**
- 14 Statuten en huishoudelijke reglementen van het Sportverband en de onderafdelingen, z.d., 1951-1975.
1 omslag
- Jaar- en financiële verslagen, 1953-1973.
3 omslagen
- Notulen van vergaderingen, 1947-1974.
2 omslagen
- 15 Correspondentie van Patrimonium Amsterdam met het Sportverband, 1966-1975.
5 omslagen
- Uitgaande gestencilde circulaire's en convocaties van het Sportverband, 1953-1969.
1 omslag
- Doorslagen van uitgaande brieven van het Sportverband, 1959-1970.
1 omslag
- Correspondentie van het Sportverband, 1963-1968.
1 omslag
- Doorslagen van uitgaande brieven van het Sportverband, 1965-1969.
1 omslag
- Correspondentie van het Sportverband, 1968-1970.
1 omslag
- 16 Correspondentie van het Sportverband, 1970-1974.
1 omslag
- Doorslagen van uitgaande brieven van het Sportverband aan de redactie van *Merite*, 1970-1972.
1 omslag

- Correspondentie van het Sportverband met Patrimonium
Amsterdam, 1970-1974.
1 omslag
- Ingekomen brieven bij het Sportverband afkomstig van de
'Werkgroep' Patrimonium, 1973-1974.
1 omslag
- Financiële stukken en correspondentie van de penningmeester
van het Sportverband, 1966-1974.
4 omslagen
- Kasboek van het Sportverband, 1971-1972.
1 deel
- 17 Stukken van de onderafdelingen van het Sportverband, 1962-
1976.
4 omslagen
- Woningstichting Patrimonium te Amsterdam**
- 17 Statuten en huishoudelijke reglementen, z.d., 1962-1972.
1 omslag
- Notulen van vergaderingen van de commissarissen der
Woningstichting, 1919-1966.
1 deel
- 18 Jaarverslagen, 1929-1932, 1959-1969, 1996-1997.
3 omslagen
- Stukken betreffende de Woningstichting, 1949-1972.
1 omslag
- Doorslagen van brieven van J. Davids (bestuurslid van de
Woningstichting) aan de Woningstichting, 1966.
1 omslag
- Correspondentie van de Woningstichting (onder andere over het
conflict rond J.C. Pellicaan), 1969.
1 omslag
- 19 Stukken betreffende de Woningstichting, 1969-1970.
2 omslagen
- Correspondentie van Patrimonium Amsterdam met de
Woningstichting, 1958-1971.
3 omslagen
- Stichting Christelijke Openbare Bibliotheek en Leeszaal
'Patrimonium' en de Centrale Bibliotheek Commissie**
- 19 Statuten, huishoudelijke reglementen en notulen, 1959-1963.
1 omslag

- Eindrapport van het bestuur van de stichting over liquidatie van de stichting en voortzetting in gewijzigde vorm, 1966.
1 stuk
- Jaarverslagen, financiële stukken en stukken betreffende subsidieaanvragen, 1959-1985.
2 omslagen
- Stukken betreffende subsidies, 1966.
1 omslag
- 20 Correspondentie van de stichting, 1959-1963.
1 omslag
- Correspondentie van de stichting betreffende het personeel, 1960-1963.
1 omslag
- Correspondentie van de stichting, 1961-1965.
1 omslag
- Correspondentie van de commissie, 1967-1988.
3 omslagen
- Correspondentie van Patrimonium Amsterdam met de Centrale Bibliotheek Commissie, 1966-1978.
3 omslagen
- 21 Stukken betreffende werkzaamheden en inrichting van bibliotheek in de Joh. Jongkindstraat (Overtoomse Veld), 1960-1962.
1 omslag
- Kasboeken voor de jeugd- en volwassenenafdeling van bibliotheek in de [Joh. Jongkindstraat], 1964-1966.
2 delen
- Rekeningen voor de bibliotheek in Joh. Jongkindstraat, 1965.
1 omslag
- Catalogus van de bibliotheek in de Griftstraat, 1984.
1 deel
- Wijkgroepswork**
- 21 Financiële gegevens inzake subsidieaanvragen van wijkgroepen, 1958-1970.
1 omslag
- Correspondentie van Patrimonium Amsterdam met de wijkgroepen, z.d., 1932-1971.
5 omslagen

- 22 Wijkgroep Geuzenveld: kasboeken, 1959-1970, 5 delen
- Idem: financiële stukken, 1959-1966.
 4 omslagen
- Idem: Bouwtekening van wijkgebouw Geuzenveld, 1959.
 1 stuk
- Idem: Naam en adreskaartjes van leners, leenkaartjes met
 boektitels en stempel van de bibliotheek te Geuzenveld (Dirk
 Sonostraat).
 1 omslag
- 23 Idem: Correspondentie van de wijkgroep, 1959-1970.
 3 omslagen
- Idem :Correspondentie van de wijkgroep met Patrimonium
 Amsterdam, 1963-1970.
 2 omslagen
- Idem: Stukken, 1959-1969.
 3 omslagen
- Idem: Wijkblad van de wijkgroep Geuzenveld, 1960-1968.
 1 omslag
- 24 *RWF Nieuws*, wijkblad van de wijkgroep Frankendael (en
 Kruger), 1961-1966.
 1 omslag
- Wijkbladen van de wijkgroepen Buitenveldert, Nassau en
 Osdorp, z.d., 1961-1965.
 1 omslag
- Beheer en exploitatie van de clubhuizen**
- 24 Correspondentie betreffende de exploitatie van de clubhuizen,
 1952-1984.
 7 omslagen
- 25 Financiële stukken betreffende de exploitatie van de clubhuizen,
 1963-1970.
 1 omslag
- Polissen van brand- en inboedelverzekeringen, 1962-1979.
 1 omslag
- Contacten met het Christelijk Sociaal Verbond Patrimonium**
- 25 Correspondentie met het Verbond Patrimonium over
 samenwerking en geschillen tussen het Verbond en Patrimonium
 Amsterdam, 1960-1969.
 2 omslagen

- Activiteiten**
- 25 Stukken betreffende de viering van feestdagen en jubilea van het Koninklijk Huis, 1922-1926.
1 omslag
- Stukken betreffende de actie 'Patrimonium voor Suriname', 1969-1970.
1 omslag
- Overige stukken**
- 25 Correspondentie van de redactie van *Merite*, officieel orgaan van de Chr. Soc. Ver. Patrimonium Amsterdam, 1965-1972.
2 omslagen
- Ontwerpen voor drukwerk.
1 omslag
- 26 Knipsels, 1918, 1959-1982.
1 omslag
- Foto's gebruikt voor *Merite* [?].
1 omslag
- Foto's van bestuursleden van Patrimonium Amsterdam, van de Christelijke Openbare Leeszaal, van een feestelijke bijeenkomst in de RAI[?], van K. de Vos.
1 omslag
- Verslag in het kader van een werkcollege Kerkgeschiedenis der faculteit Godgeleerdheid aan de Vrije Universiteit door J. Rijper en J. Kyzer over de geschiedenis van Patrimonium, toegespitst op Patrimonium Amsterdam, 1985.
1 stuk